

Zsámbokiné Ficskovszky Ágnes: Az 1924-es Autonóm és Szerződéses Magyar Vámtarifa a korabeli hírek tükrében

Absztrakt

Az 1924. évi XXI. törvénycikkkel létrehozott Autonóm és Szerződéses Magyar Vámtarifa jelentős lépés volt hazánk vámpolitikájának történetében. Az ezt megelőző időszakban Magyarországnak nem volt önálló, elsősorban a magyar érdekeket előtérbe helyező vámtarifája, az addig alkalmazott vámtarifa elsősorban az osztrák ipar érdekeit szolgálta. Éppen ezért nem volt könnyű feladat a vámtarifa kidolgozása, melyről rendszeresen jelentek meg sajtócikkek, tanulmányok. Ezekből szemezgetve próbál összefoglaló képet adni a vámtarifa létrehozásáról az alábbi tanulmány.

Abstract

Autonomous and Conventional Hungarian Customs Tariff stipulated by Article XXI of 1924 Law was a major step in the history of the Hungarian Customs Policy. For the preceding period Hungary had not had independent customs tariff particularly focusing on the Hungarian interests but till that period the tariff applied had primarily served the interests of the Austrian industry.

Therefore it was not an easy task to develop a new customs tariff and from this fact newspaper articles and studies had regularly appeared.

The following study is trying to give an overall picture of the establishment of the customs tariff extracting from the mentioned articles and studies.

Azok, akik már tanultak, olvastak valaha a magyarországi vámtarifák történetéről, biztosan nem cseng ismeretlenül az „Autonóm és Szerződéses Magyar Vámtarifa” elnevezés, amelyet az 1924. évi XXI. törvénycikkkel, 1925. január 1-ével vezettek be, és amely rendkívüli jelentőségű a Magyarországon alkalmazott vámtarifák történetében.

A korabeli hírek egyrészt várakozással, másrészt aggodalommal írnak az új vámtarifa bevezetéséről, mely aggodalom érthető is, hiszen egy olyan új vámtarifát kellett megalkotni, amely Magyarország számára megfelelő védelmet biztosít.

Az önálló vámtarifa megalkotásának folyamata igen nagy érdeklődésre tartott számot, amelyet az is mutat, hogy számos újságcikk, értekezés, egyéb szakirodalmi forrás lelhető fel a témakörrel kapcsolatban ebből az időszakból. Ez az érdeklődés nem meglepő, hiszen a vámtarifa nem csupán árubesorolási rendszer, hanem a vámpolitika legfontosabb fegyvere egy ország kezében. Matlekovits Sándor²⁶⁷ erről így fogalmazott 1922-ben: „A vámtarifa tulajdonképp az ország követendő közgazdasági politikájának programja, mert a vámtarifában az ország pénzügyi, mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi törekvéseinek a külfölddel szemben való érvényesítése nyer kifejezést.”²⁶⁸

Az 1924. évi XXI. törvénycikkkel bevezetett vámtarifát megelőző időszakban Magyarországnak nem volt önálló, elsősorban a magyar érdekeket előtérbe helyező vámtarifája. Az 1906-tól alkalmazott vámtarifa ugyan címében „autonóm”, viszont ez az osztrák- magyar vámterület közös vámtarifája volt, amely elsősorban az osztrák ipar érdekeit szolgálta.

Az 1906. évi III. törvénycikk értelmében az előkészített új vámtarifa, mint autonóm magyar vámtarifa lépett életbe és Ausztriával fennállott vámszövetség helyébe vámszerződés került. Ezzel szemben azonban a kiegyezésről szóló 1908. évi XII. törvénycikk kimondta, hogy érvényének tartama alatt semmiféle vám nem szedhető Ausztria és Magyarország között.²⁶⁹

A trianoni békeszerződés arra kötelezte Magyarországot, hogy 1922. január 26-ig a győztes államok minden ide irányuló árucikkére egyoldalúan, - viszonyosság nélkül - a háború előtt bármely országnak adott legkedvezőbb szerződés vámtételeit alkalmazza, vagyis a kormány a legalacsonyabb vámokat fél évig nem emelhetette. Ebből az következett, hogy az új autonóm vámtarifa kidolgozására csak 1922-ben, míg törvénybe iktatására 1924-ben kerülhetett sor. Addig is a külkereskedelmi forgalmat a Monarchiából fennmaradt vámtételekkel, valamint széles körben alkalmazott kiviteli és behozatali tilalmakkal szabályozták.²⁷⁰

²⁶⁷Matlekovits Sándor (Pest, 1842. okt. 12. – Bp., 1925. nov. 30.): közgazdasági író, az MTA tagja. Jogot végzett. 1865-ben a budapesti egyetemen a nemzetgazdaságtan és pénzügytan magántanára. 1867-ben az akkor szervezett földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi min. fogalmazója, a vámügyek előadója. 1878-ban min. tanácsos, 1889-ben államtitkár. 1881-től 1889-ig és 1894-től 1902-ig szabadelvű párti országgyűlési képviselő. Nagy része volt az iparfelügyelői intézmény, a gyakorlati ipari szakoktatás, a kultúrmérnökség, a selyemtenyésztés és a Kereskedelmi Múzeum megszervezésében. Nevéhez fűződik az ipar-, vízjogi és bányatörvény megalkotása is. Az Országos Iparegyesület, a Magy. Közgazdasági Társ. elnöke Forrás: Magyar Életrajzi Lexikon 1000–1990

²⁶⁸Részlet Matlekovits Sándor bevezetőjéből a „Magyar Közgazdasági Társaság tanácskozmánya”-ból „Az új autonóm vámtarifa” címmel. Közgazdasági Szemle 1922. XLVI. évfolyam, 64. kötet, 627.o.

²⁶⁹Naményi Ernő: *Külkereskedelmünk Ausztriával és a vámpolitika*. Közgazdasági Szemle, 1923., 480.o.

²⁷⁰Honvári János: *A gazdaság a két világháború között* In.: Honvári János (szerk.): *Magyarország gazdaságtörténete a honfoglalástól a 20. század közepéig*. Aula Kiadó, Budapest, 1997., 356.o

Az új autonóm magyar vámtarifa kidolgozásakor éles vita folyt a különféle érdekcsoportok között arról, hogy milyen ágazatokat oltalmazzon a vám. A két fő irányvonal a védővám hívei és a szabadkereskedelmi irányzat voltak.

Ferenczi Izsó²⁷¹, és Lengyel Géza²⁷² az iparvédelmet, hazai ipar támogatását tartotta a magyar vámrendszer fő feladatának. Álláspontjuk konklúziója az volt, hogy „*Ha egyáltalán csinálunk kereskedelempolitikai célokra használható vámtarifát, ha egyáltalán van értelme annak, hogy legyen vámtarifánk – annak iparvédelmi jellege kell, hogy legyen*”²⁷³

Az új vámtarifa alapvetően magasabb vámtételeket tartalmazott, mint a korábbi, de ugyanakkor előrelépést is jelentett a behozatali tilalmak csökkentésében. Az önálló vámterület felállításakor ugyanis mind a kivitel, mind a behozatal engedélyhez volt kötve. Később azután egyre több árut vettek ki az engedélyezési körből, ezek az ún. szabadlistára kerültek.

A behozatal és kivitel felszabadítása már a vámtarifa hatálybalépése előtt elkezdődött, amelyről így ír Lengyel Géza, a Budapesti Hírlap 1925. január 1-jei számában megjelent „*Vám- és kereskedelem- politika*” című cikkében:

„... a behozatal felszabadítása fokozatosan történt az elmúlt év második felében, egymástkövető rendeletekben s valahányszor egy-egy cikk behozatala szabaddá vált, ugyanakkor életbeléptette a kormány a szóbanlevő árura az új vámtarifában megszabott tételt. A felszabadítások sorozata július 12-én indult meg a kávéval, teával és borssal.

A forgalomra nézve sokkal fontosabb cikkek behozatalát tette azonban szabaddá a július 26-iki 5601. számú kormányrendelet, a mely a rizsen, fűzelékféléken, növényolajokon kívül törölte a tilalmi jegyzékről egyebek között a kisforgalmú számára kisserelt fonalakat, tehát a varró- és kötőcérnákat, a kötöttszövött és kötött árukat, az automobiloikat. különböző vegyészeti cikkeket és így tovább.

Újabb, fontos árukategóriákat tett szabaddá az augusztus 18-iki 5990. számú kormányrendelet: a kalapokat, a bársonyszöveteket; a legkülönbözőbb kikészített bőröket és bőrárúkat; bőröndöket. cipőket; szerszámokat, vegyészeti cikkeket és stb. Október 3-án

²⁷¹ Ferenczy Izsó (Temesvár, 1881. júl. 19. – Bp., 1958. jan. 19.): kereskedelmi államtitkár, iparpolitikus. A Horthy-rendszerben az iparpolitikai törvényhozás és az önálló vámtarifatörvény kidolgozója. 1946-ban a Magyar Textilgyárosok Egyesületének elnöke. Forrás: MAGYAR ÉLETRAJZI LEXIKON 1000–1990

²⁷² Lengyel Géza (Heves, 1881. jan. 4. – Bp., 1967. nov. 12.): író, újságíró, kritikus. A Gyáriparosok Országos Szövetségének (GYOSZ) titkára és a Magyar Vámpolitikai Központ Igazgatójaként közgazdasági kérdésekkel is foglalkozott. Forrás: Magyar Életrajzi Lexikon 1000–1990

²⁷³ Honvári János: *A gazdaság a két világháború között* In.: Honvári János (szerk.): *Magyarország gazdaságtörténete a honfoglalástól a 20. század közepéig*. Aula Kiadó, Budapest, 1997., 357.o.

*felszabadultak a fonalak, a különböző szövetek, viaszkos vásznak és ezzel az összes fontos textilcikk forgalma szabaddá vált.*²⁷⁴

Később tovább folytatódott az áruforgalom felszabadítása, novemberben például a kaucsukárúk, majd november közepén többek között a déligyümölcsök, hangszerek következtek. A folyamat 1924. december 15-én, a 8250. számú kormányrendelettel zárult, mely 1925. január 1-től kezdődően megszüntette az összes, még fennálló korlátozást is. Ettől az időponttól kezdődően az importárúk kapcsán csak a békében is szokásos, valamint a békeszerződésből következő korlátozások maradtak fenn. Export esetében is csak nagyon szűk körben maradtak a korlátozások, csak néhány stratégiaileg fontos ipari nyersanyag tekintetében (például üvegcserep, vashulladék, gömbölyűfa stb.). Ezek esetében sem kellett illetéket fizetni, azonban kivitelük engedélyhez kötött maradt.

A korlátozások fokozatos lebontásával egyidejűleg, a felszabadított cikkekre vonatkozóan azonban, még a vámtarifa tényleges hatálybalépését megelőzően, már az új tarifa jóval magasabb „aranyvámjait” léptette életbe. Ezt sokan, elsősorban a mezőgazdasági érdekeltségbe tartozó, illetve a kereskedők ellenérzéssel fogadták, mert úgy ítélték meg, hogy az új vámtételek bizonyos árucikkek esetében kvázi behozatali tilalomként fognak működni, ellehetetlenül azok importja. Nem volt ez másként a fogyasztók részéről sem, hiszen a vámok emelése sok olyan fogyasztási cikket is érintett, amely mindenki számára érezhetővé tette az emelést. Ezt mutatja az alábbi újságcikk részlet is, amely kissé *pikírt*en fogalmazva kritizálja a vámtarifát:

*„A gyermekjáték és a karácsonyfadísz vámját nagyon felemelték. A finánc megragadja Jézuska ajándékot osztó kezét és visszahúzza a karácsonyfától. Mi tagadás benne: sok gyereknek karácsonykor nem lesz játéka. És csak azért, mert a nagyok új játékot kaptak: az autonóm vámtarifát.”*²⁷⁵

A korlátozások feloldása során az árukör meghatározása a vámtarifaszámok alapján történt, tehát kiemelt jelentősége volt ebben a tekintetben is a pontos besorolásnak. Ahogy ma is, úgy annak idején is jelentős hibába eshetett az, aki nem kellő mélységben ismerte a vámtarifa szabályait. 1924. július 24-én a Budapesti Hírlapban „Narancs cáfolat” címmel megjelent újságcikk jól példázza, hogy a közvélemény sokszor kritikusan és értetlenül szemlélte a vámtarifa szabályait (ahogy az sokszor manapság is előfordul a tarifával kapcsolatban).

„A félhivatalos Magyar Távirati Iroda hivatalosan közli a következő kormánynyilatkozatot, vagy ha úgy tetszik, kormánycáfolatot:

²⁷⁴ Vám- és kereskedelem-politika. Budapesti Hírlap 1925. Január 1. 13. o.

²⁷⁵ Sugár Ottó: *Egy fogyasztó naplójából* (részlet) Budapesti Hírlap, 1924. november 16., 13.o.

A kormánynak a behozatali tilalmak egy részének megszüntetésére, illetve több cikk behozatalának szabaddá tételére vonatkozólag a múlt vasárnapon, augusztus 3-án megjelent rendeletével kapcsolatban egyes napilapokban olyasféle kommentárok láttak napvilágot, mintha a narancs behozatalát is szabaddá tette volna a kormány.

Tévedések elkerülése végett illetékes helyről felhívják a közönség figyelmét arra a körülményre, hogy a rendelet tényleg csupán a vámtarifa 13. száma alá tartozó sósvizbe rakott narancs, valamint az éretlen apró narancs és narancshéj behozatalát teszi szabaddá, ellenben az érett narancs, a melyre a feni említett hírek vonatkoznak, mely a vámtarifa 12. száma alá tartozik, ezután is csak külön engedelemmel kerülhet behozatalra.

A gyászhirnek is beillő cáfolat kétségtelenül illúziókat rombol. A törvénytisztelő fogyasztók tehát a jövőben legföljebb sós- vizbe áztatott narancsot, éretlen apró narancsot szopogathatnak, vagy (uraságoktól meghagyott) narancshéjat rágcsálhatnak. A lazább erkölcsűek ellenben ezentúl is bizalmas sugdosásba lesznek kénytelenek ereszkedni azokkal a sötétben bujkáló alakokkal, kik az utcasarkokon ránklesve sokat- mondóan mormogják fülünkbe, hogy „narancs!“ Ezeknek piszkos zsebéből lesznek kénytelenek a törvénytípró gurmandok továbbra is vásárolni az érett narancsot A kereskedelmi szabadság, a szabadforgalom, vagy ha úgy tetszik, az eddig is annyira bevált valutapolitika nevében.”²⁷⁶

Az új vámtarifa megalkotása roppant összetett és bonyolult feladat volt, elkészítése közel három évig tartott. Szerkezete, fogalmazása más volt, mint az 1906-tól alkalmazott előző vámtarifáé, habár bizonyos részek tartalmilag nem módosultak jelentősen. Az 1906-os vámtarifa 51 osztályához képest, az új tarifa 37 osztályba rendszerezte az árukat, és az áruk is részletesebb bontásban szerepeltek, a korábbi 600 tétellel szemben közel 1000 tételben. A vámtarifaszámokon belül további bontást (részletezést) találhatunk, ami megfelel a mai alszámos bontásnak.²⁷⁷

Egyrészt tehát a vámtarifa kissé részletesebbé, bonyolultabbá vált, másrészt ez azt is jelentette, hogy a legfontosabb árukat oly módon határozták meg, ami egyszerűbbé tette a pontos besorolást.

„Igen lényegesen tér el a ma érvényes tarifától a faiparra vonatkozó rész. Az eltérések azonban kivétel nélkül világosabbá és használhatóbbá teszik a tételeket. Így például a régi autonóm

²⁷⁶ Narancs cáfolat. Budapesti Hírlap 1924. Augusztus 6. 9.o.

²⁷⁷ Horváthné-Zsámbokiné: A Kombinált Nomenklátúra I. Jegyzet, munkafüzet és gyakorlókönyv. Rendőrtisztviselői Főiskola, 2011., 20. o.

tarifában a bútor egyáltalában nem szerepelt, hanem azok a tételek, a melyek alatt a különböző anyagú és minőségű bútorokat keresni kellett, külön meg nem nevezett faárúkról“ szóltak. Ezzel szemben az új tarifában külön föl vannak sorolva s már a tarifában igen érthetően és pontosan elkülönítve a hordók, a háztartási, gazdasági és ipari eszközök, a hajlított bútorok, ülőbútorok és egyéb bútorok, még pedig külön a fenyőfa- bútorok, külön a tölörkeményfa-bútorok és külön a furnirozott fabútorok.”²⁷⁸

Az új vámtarifa létrehozása, osztályainak, részletezettségének meghatározása során számos szempontot figyelembe vettek a készítők. Annak érdekében, hogy az ipari termékek besorolása minél fejlettebb legyen, a helyszínen vizsgálták meg a nagyobb üzemeket, gyárakat. Erről tanúskodik az alábbi rövid hír is:

„Nemzetgyűlési képviselők látogatása a Weiss Manfréd-gyárban.

Az új autonóm vámtarifa helyes megállapíthatása érdekében tudvalévén a nemzetgyűlési képviselők sorban megtekintik a főváros nagy gyárüzemeit. Az első ilyen látogatás ma délelőtt volt, a mikor is a csepeli Weiss Manfréd-gyártelepet keresték fel a nemzetgyűlés tagjai Szcitovszky Béla házelnök és Karafiáth Jenő dr. háznagy vezetésével. A gyártelepen Weiss Jenő és Alfonz bárók, a gyártelep tulajdonosai és az igazgatóság vezetőtagjai fogadták a képviselőket. A telepek megismerése után a kaszinóban ebéd volt, a melyen Weiss Jenő báró üdvözölte a vendégeket.”²⁷⁹

A vámok alapvetően súlyvámok (mai szóhasználattal élve mértékvámok) voltak, de az új vámtarifában már értékvámok is megjelentek.

Érdekes momentum, hogy akkoriban ún. mérlegpénz fizetési kötelezettség is terhelte az importálót, melyről az 1924. évi XXI. törvénycikk 9. §-a így rendelkezett:

„9. § A súlyvám alá eső árúknak vámhivatali mérlegeken történő leméréséért mérlegpénzt kell fizetni. A mérlegpénz a lemért árú teljsúlyának minden 100 kilogrammja után 10 (aranyértékű) fillér. A mérlegpénz kiszámításánál 50 kilogrammon aluli súlymaradvány figyelmen kívül marad, 50 kilogramm és ennél nagyobb súlymaradvány pedig száz kilogrammnak kell számítani. Ha az árú összes súlya ötven kilogrammnál kisebb, öt (aranyértékű) fillér mérlegpénzt kell fizetni.”

A vámok a vámtarifa elődjéhez hasonlóan az új vámtarifában is aranyban vannak megállapítva:

²⁷⁸ *Az új vámtarifa életbeléptetése.* Budapesti Hírlap, 1924. December 21., 17. o.

²⁷⁹ *Nemzetgyűlési képviselők látogatása a Weiss Manfréd-gyárban.* Budapesti Hírlap, 1924. február 1., 10. o.

„8. § A vám és a mérlegpénz (9. §) aranyra szól és ezeket aranyban kell fizetni, a vámpótlékokat (7. §) pedig a kiszabás alapjául szolgáló fogyasztási adó, illetőleg kincstári részesedés fizetési módozatai szerint.”

A vámtarifához kapcsoló magyarázat a pontos áruosztályozás legnagyobb segítségnyújtó eszköze napjainkban is, de nem volt ez másként az 1924-es vámtarifával kapcsolatban sem. Az 1924. évi XXI. törvénycikk mellékleteként kiadott magyarázat a maihoz hasonlóan tartalmazott minden áruosztályt és az azokon belüli fontosabb árukra vonatkozó részletes meghatározásokat. A magyarázatot viszont nem sikerült a vámtarifa hatályba lépésének időpontjára teljes mértékben elkészíteni, erre csak később került sor.

A magyarázat mellett új eszközökkel is segítették a tarifa számaiban történő eligazodást, megjelent az újdonságnak számító árulajstrom, és a betűrendes útmutató, melyek első ízben kerültek összeállításra az áruosztályozás segítéseként.

„A legfontosabb körülmény azonban, a mely az átmenet zavarain nyilván át fog segíteni az, hogy újévkor a vámkezelő személyzet két kitűnő segítőeszközt kap, a mely eddig teljesen hiányzott. Az egyik a rendszeres árulajstrom, a mely a vámtarifa sorrendjében, de a szorosán vett vámtarifa szövegénél sokkal bővebben felsorolja mindazokat az árucikkeket, a melyek az illető vámtétel alatt legtöbbször elő szoktak fordulni. A másik segítő eszköz pedig a vámtarifának, illetőleg az árulajstromnak minden egyes árucikket magába foglaló betűrendes tárgymutatója.”²⁸⁰

„Egy példa legjobban megmutatja az új vámtarifa és az árulajstrom használhatóságát és szerepét. A fából készült különböző háztartási és gazdasági eszközök a régi tarifában három-négy tételben és igen sok altételben voltak szétszórva. Ezzel szemben az új tarifa 475/2. b. Tételében a tarifa szövege szerint együtt vannak a következők: „Háztartási, gazdasági és ipari eszközök és szerszámok fából, továbbá másutt nem említett' esztergályozott faáru, más .anyaggal kapcsolatban is, festve, fényezve vagy egyébként megmunkálva, kaptafák nyersen is.“ Ha ez a vámtétel maga még nem beszél elég világosan, az árulajstromnak hozzátartozó része rendkívül bőven felsorolja, hogy idetartoznak: Mosóteknők, sütőteknők, főzőkanalak, fűszer- és sótartó bödönök, húsvágó deszkák, nyújtódeszkák, nyújtófák, fatálak, fa-fedők és így tovább és így tovább még vagy pár hasonló árucikk. Mindezek az árucikkek külön-külön szerepelnek a betűrendes árulajstromban is, tehát gyakran és könnyen tarifálhatók.”²⁸¹

²⁸⁰ Az új vámtarifa életbeléptetése. Budapesti Hírlap, 1924. December 21., 17. o.

²⁸¹ Az új vámtarifa életbeléptetése. Budapesti Hírlap, 1924. December 21., 17. o.

Az új tarifa rendszerének megismerése még ezekkel a korszerű segítő eszközökkel sem volt könnyű feladat. Maga vámtarifa is, és a hozzá tartozó magyarázatról már nem is beszélve több száz oldalra rúgó joganyag volt, amely elsajátítása nehéz feladat volt nem csak a vámtisztviselők, hanem az alkalmazó kereskedők, iparosok számára is. Napjainkban az Európai Unió területén igen jól működő jogintézmény áll rendelkezésünkre a besorolási kétségek kiküszöbölésére, mégpedig a Kötelező Tarifális Felvilágosítás (KTF) rendszere.²⁸² Abban az időben Magyarországon nem működött ilyen rendszer, de az alábbi újságcikk részletből arra találhatunk utalást, hogy más európai országokban már létezhetett ennek a rendszernek az elődje, és arra is, hogy nem maradtak teljesen hivatalos segítség nélkül az áruosztályozási nehézségekbe ütközők hazánkban sem.

„Felvilágosítás vámügyekben.

*Az új vámtarifa sorozatos életbeléptetésével kapcsolatban úgy az ipari, mint a kereskedelmi importőrök igen gyakran vannak abban a helyzetben, hogy egyes vámtételek tekintetében közelebbi fölvilágosításra van szükségük. A hivatalos és kötelező vámfelvilágosítás rendszere, mely némely országban be van vezetve, nálunk — sajnos — ismeretlen. Felhívjuk azonban az érdekeltek figyelmét arra, hogy a Magyar Vámpolitikai Központ (V., Alkotmány-utca 8.) a vámtarifát és a vámjogot illető összes kérdésekben, sőt a szomszédos államok vámtarifáiról is díjtalanul ad fölvilágosítást minden vállalatnak, mely közvetlenül, vagy szakegyesülete révén kötelékébe tartozik”.*²⁸³

Az új vámtarifa abból a szempontból is újdonság volt, hogy ennek a vámtarifának már nem kell magába foglalnia a vámjog szabályozásáról szóló rendelkezéseket, mivel azok is önállóan jelentek meg.²⁸⁴

Az új Autonóm és Szerződéses Magyar Vámtarifával kapcsolatban összességében elmondhatjuk, hogy a maga nemében egyedülállóan nagy teljesítmény volt a létrehozása, és az is kijelenthető, hogy a vámtarifák fejlődéstörténetében is igen jelentős szerepet játszott, hiszen nagy hatással volt a későbbi vámtarifák megalkotására is.

²⁸² European Binding Tariff Information: EBTI

²⁸³ Felvilágosítás vámügyekben. Budapesti Hírlap, 1924. november 30., 18. o.

²⁸⁴ A vámjogot az 1924. évi XIX. törvénycikkkel léptették életbe, ugyancsak 1925. január 1-jei hatállyal.

A II. világháború befejezését követően 1951-ig nem szerkesztettek új vámtarifát, így egészen eddig az időpontig az 1924. évi Autonóm és Szerződéses Vámtarifát alkalmazták Magyarország vámtarifájaként.

Irodalom és forrásjegyzék:

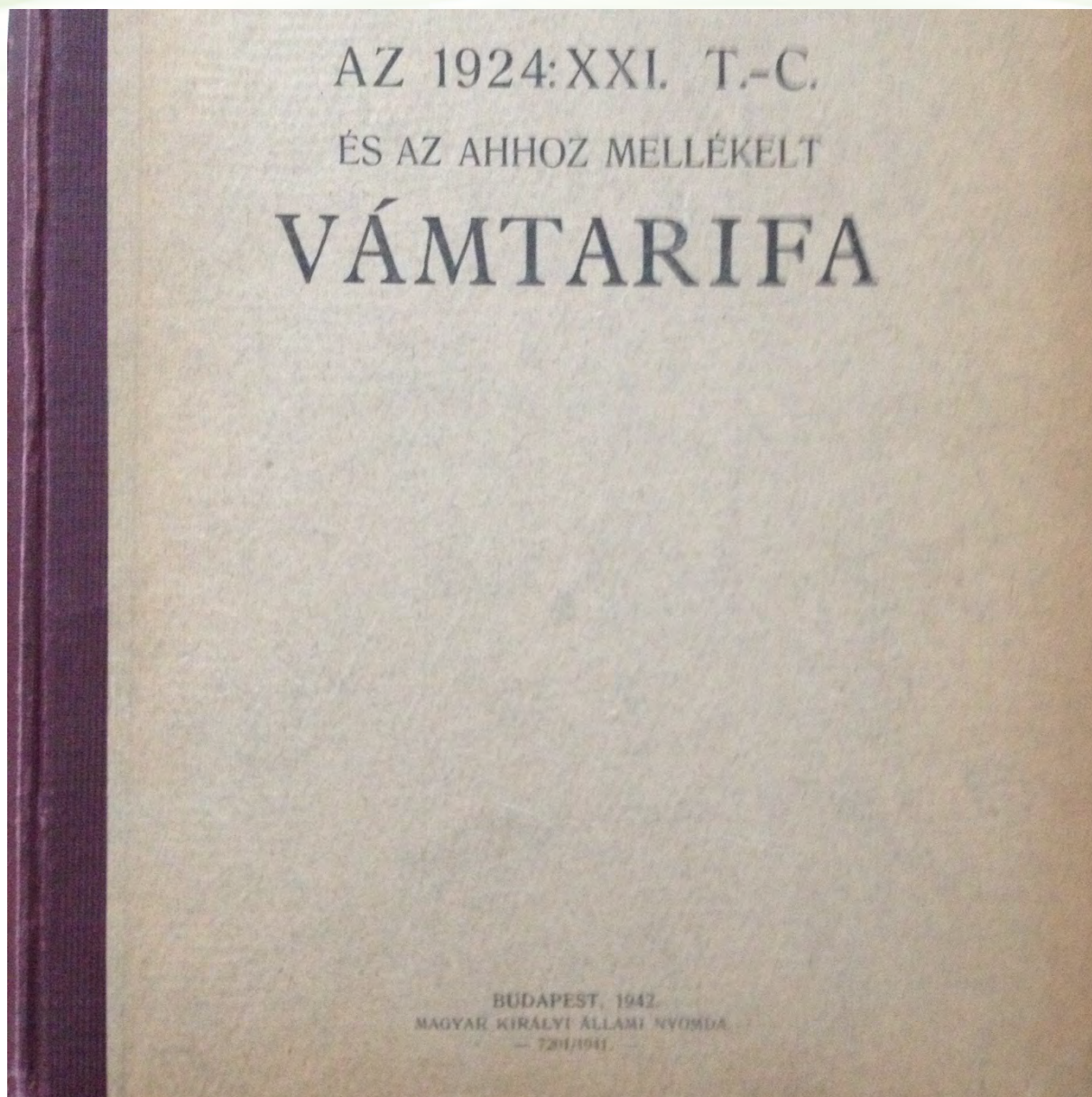
- 1) Budapesti Hírlap 1924-25.évi számai. Forrás: Arcanum Digitális Tudománytár
- 2) Naményi Ernő: Külkereskedelmünk Ausztriával és a vámpolitika. Közgazdasági Szemle, 1923. Forrás: Arcanum Digitális Tudománytár
- 3) Honvári János: A gazdaság a két világháború között In.: Honvári János (szerk.): Magyarország gazdaságtörténete a honfoglalástól a 20. század közepéig. Aula Kiadó, Budapest, 1997.
- 4) Magyar életrajzi lexikon 1000–1990 <http://mek.oszk.hu/>
- 5) Horváthné-Zsámbokiné: A kombinált nómenklátúra I. Jegyzet, munkafüzet és gyakorlókönyv. Rendőrtiszti Főiskola, 2011.
- 6) Magyar Közgazdasági Társaság tanácskozmánya: Az új autonóm vámtarifa, 1922. XLVI. évfolyam — 64. kötet. Forrás: Arcanum Digitális Tudománytár

Melléletek:

- 1.sz melléklet: Részletek az 1924-es vámtarifából (1942. évi kiadás)
(Forrás: saját készítésű képek a Pénzügyőr Múzeumban)
- 2.sz. melléklet: 1906-os és az 1924-es vámtarifa osztályai
3. sz. melléklet: Részletek az 1924-es vámtarifa magyarázatból
(Forrás: saját készítésű képek a Pénzügyőr Múzeumban)

1.sz melléklet: Részletek az 1924-es vámtarifából (1942. évi kiadás)

(Forrás: saját készítésű képek a Pénzügyőr Múzeumban)

1924: XXI. törvénycikk a vámtarifáról.

1. §.

A behozatali árukra a jelen törvényhez mellékelt vámtarifát kell alkalmazni.

2. §.

A törvényhozás felhatalmazza a minisztériumot, hogy:

1. a behozatali vámokat az ország fontos termelési érdekeinek kívánalmaihoz képest kivételes szükség esetében rendeleti úton felemelhesse s az ekkép felemelt vámokat a jelen törvényhez mellékelt vámtarifában foglalt tétel magasságára rendeleti úton ismét leszállíthassa;

2. az életfenntartás szempontjából nélkülözhetetlen közfogyasztási cikkeket vámmentessé tehesen, ha ezekben a cikkeken országos inség áll be. Az országos inség lényeges enyhülésével az ilyen rendelkezést hatályon kívül kell helyezni;

3. átmenetileg a vámtarifában megállapított tételnek meghatározott hányadára leszállíthassa az olyan áruk vámját vagy vámmentessé tehesen olyan árukat, amelyek belföldi termelési ágak kiindulási vagy segédanyagai, vagy amelyek országos érdekű fontos közszükségletek vagy termelési érdekek kielégítésére szolgálnak, mindaddig, amíg ezeket az árukat az országban vagy egyáltalában nem vagy pedig a szükséglethez mérten kis arányban termelik és hozzák forgalomba.

A fentiekben foglalt felhatalmazások alapján tett intézkedésekről a minisztérium a törvényhozásnak köteles jelentést tenni.

A törvényhozás felhatalmazza továbbá a minisztériumot, hogy a vámtarifa hatálybalépésétől számított két éven belül rendeleti úton a vámtarifa szövegében oly kisebb változtatásokat tegyen, melyek a vámtarifa alkalmazásánál szerzett tapasztalatok szerint a helyes értelmezés, hűzágok pótlása és hasonlók érdekében szükségesek.

3. §.

Más államokkal kötött szerződéseknél a vámtarifára vonatkozó határozmányai csak törvénybeiktatás után emelkednek kötelező erőre.

4. §.

Vámmentes az állami egyedáruság tárgyainak kivételével minden áru, amely után 10 (aranyértékű) fillérenél kisebb vámtartozás keletkeznék. A pénzügyminiszter ezt a kedvezményt visszaélések esetében egyes személyeket vagy egyes vállalatokat illetően visszavonhatja.

A levélpostával szállított áruminták tekintetében a pénzügyminiszter az érdekelt miniszterekkel egyetértve az előző bekezdésben foglaltakon túlmenő vámmentességet engedélyezhet.

5. §.

Minden áru az alá a vám alá esik, amelyet a vámtarifa vagy nemzetközi szerződés arra a számuira állapít meg, mely alá az áru tartozik.

A pénzügyminiszter az érdekelt miniszterekkel egyetértve a vámtarifához hivatalos árulajstromot bocsát ki, amely a vámtarifában kifejezetten meg nem nevezett árukat használati céljuknak és minőségüknek megfelelően, figyelembevéve a vámtarifa célzatát is, besorozza a vámtarifa egyes számai alá. Ugyanezeket kell szem előtt tartani az árulajstrom módosításánál és kiegészítésénél is.

Különböző tarifaszámok alá tartozó többféle anyagból készült árut, amelyet mint egészet sem a vámtarifa, sem az árulajstrom külön meg nem nevez, főalkotórésze szerint, ha pedig kétséges, hogy mi a főalkotórésze, aszerint az alkotórésze szerint kell megvámolni, amely a tarifa szerint a legmagasabb vám alá esik.

A vámtarifa különböző számai alá tartozó részekből álló mechanikai keveréket, ha az mint ilyen a vámtarifa szerint külön vám alá nem esik és az árulajstrom sem sorolja valamely tarifaszám alá, aszerint az alkotórésze szerint kell megvámolni, amely a vámtarifa szerint a legmagasabb vám alá esik, kivéve, ha ezt az alkotórészt a keverék csak jelentéktelen mennyiségben tartalmazza.

Ujjonnan forgalomba kerülő olyan árut, amely sem a vámtarifában, sem az árulajstromban felvéve nincs, az alá a tarifaszám alá kell sorolni, amely alá az áruhoz használati célja és minősége szerint legközelebb álló áru tartozik.

6. §.

Amennyiben a vámtarifa másképpen nem rendelkezik, a behozatalra kerülő áruk után a vámon felül még az ebben a tekintetben fennálló külön törvények és törvényes rendelkezések értelmében járó más köztartozásokat is meg kell fizetni.

7. §.

A törvényhozás felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy az érdekelt miniszterekkel egyetértve a vámon kívül a belföldi fogyasztási adó és az ezzel egyenlő elbírálás alá eső kincstári részesedés

I. Elő állatok.

Tartalszám	Az áru megnevezése	Vámtetelek ar. K-ban		Forgalmi adók kulcsa %-ban		Jegyzet a forgalmi adókhöz	Jegyzetek
		általános	szereződés szerint	behozatali			
		100 kg-kint		adó válttság	fényüzési adó		
1	Ló:			0	15	Csak a versenyló esik fényüzési forgalmi adó alá.	B: A Magyar Lovaregylet, valamint a Budapesti Ügédverseny Egyesület által igazolt versenyeken való részvétel céljából vámkülföldről érkező versenylovak behozatali engedély követése nélkül vámkezelhetők az előjegyzési eljárásban. Vki: 1/2%, az engedélyje-gyes forgalomban vámmentes tenyészállat vki mentes. T: V. U. C) V. Fejezet. Fin. Mvh.
	a) két éves korig bezárólag	80.—					
	b) két évesnél idősebb	130.—					
	<i>Jegyzet:</i> 1. Az anyját követő szopós csikó	vm.					
	2. Vágásra szánt ló, külön engedély alapján, rendeleti úton megállapítandó feltételek és ellenőrzés mellett (átm.)	vm.					
2	Öszvér és szamár	20.— az élősúly 100 kg-ja után		0	—		T: V. U. C) V. Fejezet. Fin. Mvh.
3	Szarvasmarha	15.—		0	—		B: Vki: 1/2%, az engedélyje-gyes forgalomban vámmentes tenyészállat vki mentes. T: V. U. C) V. Fejezet. Mvh.
	<i>Jegyzet:</i> Amennyiben az élősúly megállapítása nehézségekbe ütköznék, a szarvasmarhát kivételesen darab szerint is lehet megvámolni, a következő vámtetelek szerint:	drb-kint					
	a) borjú	10.—					
	<i>Jegyzet:</i> Az anyját követő szopós borjú	vm.					
	b) növendékmarha két éven aluli korban	50.—					
	c) sovány szarvasmarha, valamint fehér jármos ökör, félig hizott vagy hizott állapotban is	60.—					
	d) félig hizott szarvasmarha, valamint mindennemű bika	75.—					
	e) hizott szarvasmarha	100.— az élősúly 100 kg-ja után					
4	Sertés	22.—		0	—		B: Vki: 1/2%, az engedélyje-gyes forgalomban vámmentes tenyészállat vki mentes. T: V. U. C) V. Fejezet. Mvh.
	<i>Jegyzet:</i> Amennyiben az élősúly megállapítása nehézségekbe ütköznék, a sertéseket kivételesen darab szerint is lehet megvámolni, a következő vámtetelek szerint:	drb-kint					

	motoros kerékpárok csatolóko- csíjain levő pneumatikok el- vámolását illetőleg 1. a 875. t. sz. Jegyzetét.						
873	Köztisztasági üzemeknek állati erő-vontatású járművei ...	35—		15	—		Kk: 5% Km: 3% Gs: 10 ládákban és bordóknban, 5 fülládákban és kosarakban, 4 náloknban és fakerekekben. FvH.
874	Kerékpár pneumatikok nélkül s készre dolgozott kerékpár- alkotórészek, továbbá moto- ros kerékpár motor és pneu- matikok nélkül s készre dol- gozott motoros kerékpár- alkotórészek, a motort és ennek alkotórészeit kivéve <i>Jegyzet:</i> Szabadonfutó fékagy, kerékpárok és segédmotoros kerékpárok gyártására beren- dezett iparüzemek részére, kü- lön engedély alapján, a ren- delési úton megállapítandó feltételek és ellenőrzés mellett (átm.)	140—	125—F	15	—		Kk: 9% Katonai és közrend- szeti szervek részére 5% adóváltással hoz- ható be. Km: 3% B. Vki: 5% Gs: 10 ládákban és bordóknban, 5 fülládákban és kosarakban, 4 náloknban és fakerekekben. FvH. a vám 50%-a
875	Kerékpár motorral, pneumati- kok nélkül <i>Jegyzet:</i> Pneumatikkal érkező motoros kerékpár elvámolásá- nál, amennyiben a fél nem kivánja a pneumatikok súlyá- nak külön lemérését és súly- szerinti elvámolását, a moto- ros kerékpár minden kereke után a pneumatik vámjá gya- nánt 10 korona pótlékot kell fizetni. Hasonlóan kell eljárni a 872. t. sz. alá tartozó csatoló- kocsik elvámolásánál is, ha azok kereke pneumatikkal van felszerelve.	250—	170—F	15	—		Kk: 5% Katonai és közren- dszeti szervek részére 5% adóváltással hoz- ható be. Km: 3% B. Vki: 5% T: 100 cm³-es és ennél na- gyobb motorkerékpá- rok: V. U. C) III. Fe- jezet Gs: 10 ládákban és bordóknban, 5 fülládákban és kosarakban, 4 náloknban és fakerekekben FvH.
876	Automobilváz (chassis) és en- nek kerete, szétszedve is, rá- szerelt motorral is : a) darabonként 30 q és annál nagyobb súlyban b) darabonként 30 q-nál ki- sebb de leglább 20 q	80—	60—FO		15	—	Kk: 9% A személyautóknál az értékvám és a for- galmi adóváltás alap- jául szolgáló értéket a székesfővárosi pénzügy- igazgatóság állapítja meg. Katonai és közrend- szeti szervek részére 5% adóváltással hoz- ható be. B. Vki: 5% Fo: Külföldről behozott autómobliokknban már felszerelt gyújtózer- számok után járó adót az automobil megvá- molása alkalmával be- kell szedni, de a besze- relt új gyújtózerzá- mokon adójelet nem kell adni.

2. sz. melléklet: 1906-os és az 1924-es vámtarifa osztályai:

Az 1907. évi LIII. Törvénycikkkel bevezetett vámtarifa áruosztályai		Az 1924. évi XXI törvénycikkkel bevezetett vámtarifa áruosztályai	
<i>Osztály</i>		<i>Osztály</i>	
I.	Gyarmatárúk ²⁸⁵	I.	Élő állatok.
II.	Fűszerek	II.	Állati nyerstermékek élelmezési célokra.
III.	Déli gyümölcs	III.	Élő növények; levágott friss és szárított növények.
IV.	Cukor	IV.	Gyarmatárúk és fűszerek.
V.	Dohány	V.	Gabona, hüvelyesek és magvak.
VI.	Gabona; maláta; hüvelyesek; liszt és őrlemények; rizs	VI.	Gyümölcsök (déli gyümölcsök is), vetemények, zöldségek és más növényi nyerstermékek élelmezési és élvezeti célokra.
VII.	Gyümölcs, főzelék, növények és növényrészek	VII.	Italok.
VIII.	Vágó és igás állatok	VIII.	Az élelmezési és élvezeti ipar más termékei.
IX.	Más állatok	IX.	Az italok készítésének és az élelmezési iparnak hulladéktermékei.
X.	Állati termékek	X.	Állati eredetű nyersanyagok és hulladékok.
XI.	Zsiradékok	XI.	Az erdőgazdaság termékei.
XII.	Zsiros olajok	XII.	Más növényi eredetű nyersanyagok és hulladékok.

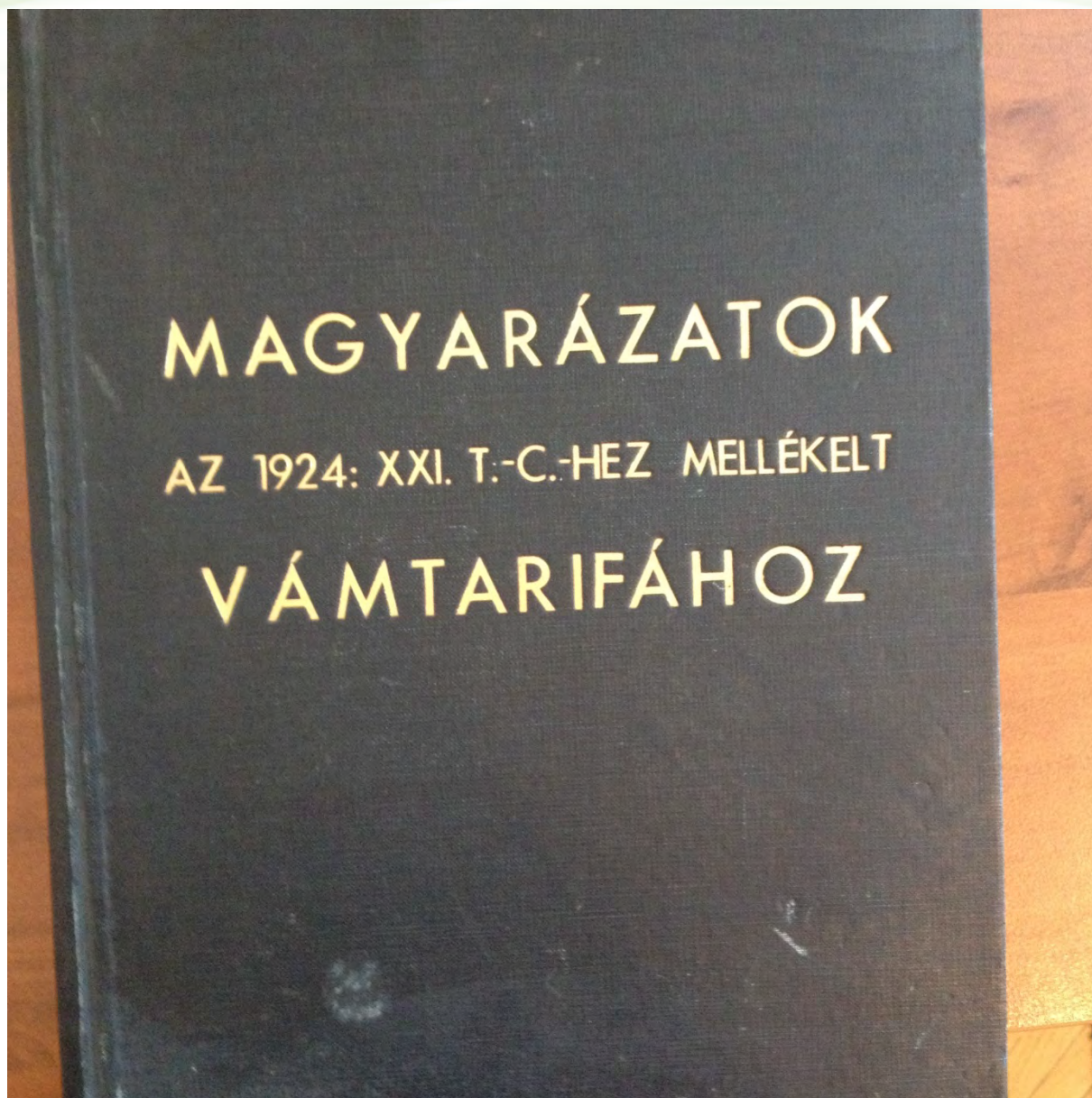
²⁸⁵ A kakaóbab és kakaóhéj, valamint a kávé és a tea tartozott ebbe a körbe.

XIII.	Italok	XIII.	Ásványok és ércek, ásványi és fémtartalmú hulladékok.
XIV.	Eledelek	XIV.	Savak, alkáliák, sók, cseppfolyósított gázok; mesterséges trágyák.
XV.	Fa, szén és tőzeg	XV.	Szén, tőzeg, aszfalt, ásványolaj, továbbá ezeknek, valamint a fának lepárolt és kivont termékei.
XVI.	Esztergályos és faragó anyagok	XVI.	Zsírok, olajok, viaszok, gyanták és ezek termékei.
XVII.	Ásványok	XVII.	Keményítő, fehérje, enyv és termékeik; ragasztószerek.
XVIII.	Gyógyszer- és illatszeranyagok	XVIII.	Robbantó, gyújtó- és világítóipari készítmények; műanyagok.
XIX.	Festő- és cserzőanyagok	XIX.	Cserző- és csávázókészítmények; festőkészítmények és festékek.
XX.	Mézgák és gyanták	XX.	Illó olajok, illat- és zamatanyagok, esszenciák, illatszerek kozmetikai készítmények.
XXI.	Ásványolaj, továbbá barnaszén- és palakőkátrány	XXI.	Finomított vegyi készítmények és azok nyersanyagai.
XXII.	Pamut, pamutfonalak és pamutárúk, más növényi fonóanyagokkal vegyesen is, de gyapju vagy selyem nélkül	XXII.	A faipar termékei.
XXIII.	Len, kender, juta és más külön meg nem nevezett növényi fonóanyagok, az ezekből készült fonalak és áruk, pamut, gyapju vagy selyem nélkül	XXIII.	A papiros- és sokszorosító-ipar termékei.

XXIV.	Gyapju, gyapjufonalak és gyapjuárúk, más fonóanyaggal vegyesen is, azonban selyem nélkül	XXIV.	A fonás-, kefekötő- és szitakötőipar termékei.
XXV.	Selyem és selyemárúk, egyéb fonóanyagokkal vegyesen is	XXV.	A textilipar termékei.
XXVI.	Confectionált árúk	XXVI.	Textilanyagokból konfekcionált cikkek.
XXVII.	Kefekötő- és szitakötő-árúk	XXVII.	Szörme- és szücsárúk.
XXVIII.	Más osztályokban meg nem nevezett árúk szalmából, nádból, háncsból, szilánkból és efélékből	XXVIII.	A bőr- és bőrfeldolgozóipar termékei.
XXIX.	Papiros és papirosárúk	XXIX.	A kaucsukipar termékei.
XXX.	Kaucsuk és guttapercha s az azokból való árúk	XXX.	Az üveg-, agyag-, cement- és kőipar termékei.
XXXI.	Viaszos vászon és az ebből való árúk	XXXI.	A vas és fémipar termékei.
XXXII.	Bőr és bőrárúk	XXXII.	A gép- és villamossági ipar termékei.
XXXIII.	Szücsárúk	XXXIII.	Járóművek.
XXXIV.	Faárúk; árúk esztergályos és faragó anyagokból	XXXIV.	Műszerek, hangszerek, órák.
XXXV.	Üveg és üvegárúk	XXXV.	A nemesfém-feldolgozás termékei; drága- és féldrágakövek s az ezekből készült árúk.
XXXVI.	Kőárúk, azaz árúk kövekből, nem égetett földből, cementből és kőgyuradékból	XXXVI.	Az eddigi tarifaosztályokban meg nem nevezett árúk.
XXXVII.	Agyagárúk	XXXVII.	Nemesfémek; ércpénz és más értékek.

XXXVIII.	Vas és vasárúk
XXXIX.	Nemtelen fémek és ezekből való áruk
XL.	Gépek, készülékek és ezek alkatrészei fából, vasból vagy nemtelen fémekből, a XLI. és XLII. osztályba tartozók kivételével
XLI.	Villamos gépek és készülékek; elektrotechnikai szükségleti tárgyak
XLII.	Járművek
XLIII.	Nemes fémek, drága- és féldrágakövek és az ezekből készült áruk; ércpénz
XLIV.	Mű- és hangszerek; órák
XLV.	Konyhasó
XLVI.	Vegyészeti segédanyagok és vegyészeti termékek
XLVII.	Firniszek (kenczék), festő-, gyógy- és illatszerek
XLVIII.	Gyertya, szappan és viaszárúk
XLIX.	Gyujtószerk
L.	Irodalmi és műtárgyak
LI.	Hulladékok

3. sz. melléklet: Részletek az 1924-es vámtarifa magyarázatból
(Forrás: saját készítésű képek a Pénzügyőr Múzeumban)

I. Elő állatok.

Általános megjegyzések az I. t. o.-hoz.

1. Az I. osztályba tartozó étkezési célokra szolgáló állatok elhullott vagy szállítás közben elpusztult állapotban a hatósági állatorvos hozzájárulása nélküli nem bocsáthatók be.

2. Amennyiben az I. osztályba tartozó étkezési célokra szolgáló élettelenül béérkező, ha nem is levágás útján élettelenül vált állatokat a hivatalos állatorvosi vizsgálat közfogyasztásra bocsátja, azok friss hús gyanánt a 11. t. sz. szerint vámolandók. Ha azonban a vágó- és igásállatoknak csak egyes részei volnának felhasználhatók (pl. az említett vizsgálat a leölt vagy elhullott sertés húsát közegészségügyi szempontból kifogásolná, ellenben a szalonnát élelmi vagy technikai célra alkal-

masnak találná), úgy azok minőségük szerint vámkézelendők.

3. Az ezen számok alá tartozó vágó és igás állatok leölve — bűristől és belestől is — a 11. t. sz. szerint húsának vámolandók.

4. A Budapest területére érkező, 3—7. t. sz.-ok alá tartozó élő állatok a vámkézelés alkalmával csak az esetben szolgáltatathatók ki az ügyfélnek, ha az esedékes *h u s f o g y a s z t á s i a d ó n a k* valamely székesszövetségi fogyasztási adóhivatalnál megtörtént lefizetése a vonatkozó fogyasztási adóbárca bemutatásával igazoltatik. A kiállított bárca számára a vámokmányban hivatkozni kell.

1. t. sz.

MEGJEGYZÉSEK. 1. (1) E t. sz. alá tartozik a ló, csikó, tenyészmén, tenyészkanca, versenyló, hátasló, katonai pótló (remondá), igás- és kocsió, vágásra szánt ló.

(2) Két éves korig való lónak az tekintendő, melynél úgy a felső, mint az alsó állkapocsban csakis az utóbb kihulló vagy visszafejlődő metszőfogak (csikófogak) vannak jelen.

(3) Ha egy vagy több tejmetezőfog helyét már a maradandó metszőfogak foglalták el, akkor az illető ló, mint két évesnél idősebb kezelendő 1. b) sz. szerint. A tejmetzőfogak kisebbek és fehérebbek a kifejtett ló metszőfogainál, lapátalakúak és közvetlenül a fog koronája alatt világosan kivethető barázdával (fognyakkal) és elől hosszúságukkal birnak. A tejmetzőfogaknak a rágás által még le nem kopottatott felületén gödröcskék és dudurodások vannak, melyek 1—2 év alatt eltűnnek, azaz elkopnak, miáltal azután a tejfogak kicsinyekké, kerekdedekké és egyenletes rágófelületűvé válnak.

3. t. sz.

MEGJEGYZÉSEK. 1. (1) E t. sz. alá tartozik a szarvasmarha, mint: borjú, növendékmarha (úszó, tinó), tehén, ökrök, jármosokör, bivalyokör, bivalytehen, mindennemű bika, mint: tenyészbika, vágóbika, bivalybika.

(2) *B o r j u* alatt értendő az a szarvasmarha, melynél az alsó állkapocs közepén legelőül álló két tejfog még nem hullott ki, tehát amelynek még megvan mind a nyolc tejfoga.

(3) A borjú abban különbözik a fiatal marhától, hogy az utóbbinál legalább is a legelőül álló két tejfog már kihullott. A tejfogak fehérek, kisebbek és körömalakúak, a maradandó fogak pedig sárgásak, nagyobbak és lapátalakúak.

2. (1) *N ö v e n d é k m a r h a* (tinó és úszó) alatt értendő az a szarvasmarha, mely a legelőül álló két középső fogát már elvesztette, de a maradandó külső középfogakkal (t. i. a nyolc metszőfog harmadik párjával) még nem bír.

(2) A maradandó metszőfogak harmadik párjával, (ha nem is teljesen kifejlődött) bíró marha, melynek a külső két tejfoga (a nyolc metszőfog negyedik párja) még megvan, a 3. c), illetve 3. d) t. sz. szerint vámolandó.

(3) Ha a marha vámolásánál a fél bevállásának helyessége iránt kétség merülne fel, a vámhivatal a területileg illetékes gazdasági felügyelő, illetőleg állatorvos véleményét kérheti ki.

3. (1) *F e h é r j á r m o s ö k r ö k*: Fehér jármosokörnek az erdélyi magyar marhának nevezett fajtából származó ökröket szokták nevezni. Jellemző tulajdonsága a színe, amely azonban valójában nem fehér, hanem inkább szürkésnek mondható, annak különböző árnyalatában, egészen a feketés színig, mindig azonban

egyszínű, esetleg a nyakon és a fején sötétebb árnyalattal, de sohasem foltosan tarka. Egy másik szembeutó jellegzetes ismérve a hosszú és nagy szarva, amelyenél más fajta nem rendelkezik.

(2) *H i z o t t s z a r v a s m a r h a*: Csak több hónapos rendszeres hizálás útján erősen fejlesztett állatok lehet hizott szarvasmarhának minősíteni, vagyis azért, mert valamely marha jókarban és jó erőállapotban van, még nem tartozik ebbe a csoportba. A hizott szarvasmarhának minden testrészben szembeutóan meglat-szik a hizaltsági állapot, különben könnyen megállapítható ez a farktól melletti csontok megtapintása útján, amelyek kihizott marhánál fagygyuval vannak körülveve és puhapintatnak, míg sovány marhánál a csont erősen kiáll és csupán száraz bőr borítja.

(3) *F é l i g h i z o t t s z a r v a s m a r h a*: Ha a szarvasmarha kondíciója (erőállapota, husossági foka stb.) meghaladja a jól tartott és gondozott állatok átlagos kondícióját, de viszont erősebb hizaltsági állapot, illetve a kihizottság még nem állapítható meg, azt ebbe a csoportba kell sorolni. Ennél nagy óvatossággal kell eljárni, mert jó takarmányozás mellett a tenyésztetnek, a növendékmarhák és a még keveset igazított ökrök is kelthetik a félig hizott szarvasmarha benyomását, anélkül azonban, hogy ezeket valóban hizalták volna.

(4) *S o v á n y s z a r v a s m a r h a*: Mindazok a szarvasmarhák, amelyeken a hizaltság bizonyos foka még nem állapítható, ebbe a csoportba tartoznak. Az ide való tartozásnak nem feltétlen kelléke, hogy az állat szemmeláthatólag sovány legyen, mert a „sovány” meghatározás inkább negatívumként fogandó fel, hogy t. i. a hizaltság ne legyen rajta megállapítható.

Jegyzések általában nem utalt összes áruk más anyagokkal kapcsolatban is.

2. Ide tartoznak pl. ágyneműek (matracok, vánkocsiok és effélék), állatfejek és kitömött állatok díszítési bőrből, bőrhímzés, bőrreszelő (bőrrel bevont csiszolófa, gyalulófa), bőrszékülés, bőrszönyeg, bőrtapéta, dáköfej, dobfenék (pergamentből) csupán kiszabva is, fűjtató (a játékszerű szolgáló apró fűjtató — nyikkantó — kivételegantuyukká, markolatokká stb. feldolgozott halbőr; harisnya, izzasztóbőr, izzasztólap, kalapszegély, kezelő, lábtörítők bőrszujjából, lábtörítők (dróttal összekapcsolt bőrdarabkákból), övszer hólyagból, pergamentárúk valódi pergamentből (a pergamentre írott és a 974. t. sz.

sodort bőrből, veder (tűzoltó veder stb.), wetting (cipőkeretbőr) s effélék.

3. (1) Bőrből való nadrágtartók, melyeknek színdarabja egészen textillakból áll vagy felragasztott vagy felvarrott textilesikokból van képezve, nem kezelendőek bőrük gyanánt, hanem mint konfekcionált áruk a XXVI. t. o. szerint.

(2) Bőrből való bevonattal bíró töltött ágyneműek, matracok, vánkocsiok úgy vámolandók, hogy súlyuk kétharmada töltelékük, egyharmada pedig a 665. t. sz. szerint kezelendő.

4. (1) Kalapbőrösök 662. t. sz.

(2) Botok bőrral bevonva vagy díszítve 952. t. sz.

(3) Gombok bőrből 942. c) t. sz.

(4) Bőrfátékszerek 964. g) t. sz.

(5) Mérészalagok bőrtokban 901. t. sz.

XXIX. A kaucsukipar termékei.

Általános megjegyzések a XXIX. t. ok-hoz.

(1) E t. o.-ba a természetes kaucsukból, guttaperchából, balatából készült árukon kívül a vulkanizált olajokból (faktiszból) készült gyártmányok is tartoznak.

(2) L. a 224. t. sz.-hoz fűzött megjegyzéseket.

(3) Platínával, arannyal vagy ezüsttel szerelt vagy azzal kapcsolatos áruk vámkezelésére nézve l. a XXXV. tarifafosztályhoz tartozó Jegyzetet.

666. t. sz.

MEGJEGYZÉSEK. 1. Ezen szám alá — tekintet nélkül a hosszúságukra — csak olyan csupasz négyszögletű kaucsukszalak tartoznak, melyeknek sem a vastagsága, sem a szélessége az 1,5 mm-t meg nem haladja.

2. (1) Kaucsukszalak textilanyagokkal bármilyen módon bevonva vagy körülcavarva stb. 619. t. sz.

(2) A más, mint négyszögletű keresztmetszettel bíró, valamint az 1,5 mm-nél nagyobb vastagsággal vagy szélességgel bíró bármilyen keresztmetszetű kaucsukszalak a 677., melegen vulkanizált kaucsukból a 676 b) sz. alá esnek.

(3) Kaucsukgyűrűk (kaucsukkarikák) lágykaucsukból 676. b) patentlemezéből vágva 677. t. sz. szerint vámolandók.

667. t. sz.

MEGJEGYZÉSEK. 1. (1) E t. sz. szerint csak a nyers, vulkanizálatlan patentkaucsuklemezék kezelendők. Ezeket többé-kevésbé tiszta vagy megfestett nyers, vulkanizálatlan kaucsuk tömbökből vágják, miáltal felületükön mindenesetben sűrű rovatkölés (bordázás) észlelhető. A lemezeknek ezenkívül bírniok kell a nyerskaucsuk tulajdonságaival, nevezetesen: csak csekély mérvben ruganyosak, friss vágásu felületeik könnyen összeragadnak, a körömbenyomását rajtuk hosszú ideig meg lehet látni és az ismert gummioldószerekben (pl. szénkéneg) szoba hőmérséklet és közönséges nyomás mellett is könnyen feloldódnak.

(2) Az e szám alá tartozó lemezeket arról lehet felismerni, hogy tiszta kaucsukból vannak előállítva,

ennélfogva egyebbel, mint festékekkel soha sincsenek keverve.

(3) Az idetartozó lemezek tulajdonképpen csak félgyártmányok, melyek orvos-sebészeti, elektrotechnikai cikkek, izzadásgvédő lapok s effélék készítésére szolgálhatnak.

(4) Patentkaucsuklemezdarabok, melyek még további feldolgozásra alkalmasak, szintén e szám szerint kezelendők.

2. (1) Formázott nyers patentlemezék, továbbá vulkanizált patentlemezék végekben és tekercsekben is a 677. t. sz. alá esnek.

(2) Tisztított állati hólyagvékonyága, nem ragadós (tapadós) minőségű guttaperchapapiros 676. b) t. sz.

661—667.

